

Sak			
FORSLAG TIL KOMMUNEPLAN FOR NORE OG UVDAL -LANGSIKTIG MÅL OG RETNINGSLINJER OG AREALDELPLAN FOR ØVRE UVDAL.			
Dok.nr.	Dato	Dokument (type, tittel)	Merknader
1	27.09.88	Øversendelse fra Nore og Uvdal kommune.	
2	19.12.88	Brev fra U.O. til Nore og Uvdal kommune.	
3	12.01.89	Brev fra Nore og Uvdal kommune	
4	12.05.89	Brev fra Nore og Uvdal kommune, innkalling til møte den 6.juni	
5	22.05.89	Tillegg til møteinnkallelsen	

03/741290

NORE OG UVDAL KOMMUNE

OLGOKALSARL 1988

J.nr. CC 2596 20 1988

Saks. PON
Rødberg, 27. sept. 1988

Til høringsinstansene.

Rødberg, 27. sept. 1988

KOMMUNEPLAN FOR NORE OG UVDAL - LANGSIKTIGE MÅL OG RETNINGSLINJER OG AREALDELPLAN FOR ØVRE UVDAL.

Forslag til kommuneplan for Nore og Uvdal med overordna mål, retningslinjer for sektorene og arealdelplan for Øvre Uvdal er nå utarbeidet.

Etter plan-og bygningsloven § 20-5 skal utkast til kommuneplan gjøres kjent på en måte som kommunen finner hensiktsmessig, slik at den kan bli gjenstand for offentlig debatt.

Kommuneplanen skal bl.a. sendes fylkeskommunen, berørte statlige organer og organisasjoner som har særlig interesser i planarbeidet med frist for å avgi uttalelse. Saken skal deretter legges fram for kommunestyret til avgjørelse.

Formannskapet gjorde i møte 26. sept. 1988 slikt vedtak:

" I henhold til plan-og bygningslovens § 20-5 legges utkast til langsiktige mål i kommuneplan for Nore og Uvdal med arealdelplan for Øvre Uvdal ut til off. ettersyn i 30 dager.

Planen legges ut til off. ettersyn i Øvre Uvdal, Uvdal, Tunhovd, Rødberg og Norefjord.

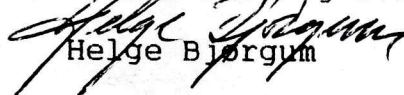
Utkast til kommuneplan sendes fylkeskommunen, berørte statlige organer og organisasjoner som har særlig interesser i planarbeidet til uttalelse med frist 30 dager."

Frist for uttalelse til kommuneplan er satt til 1. nov. 1988, og evt. merknader bes sendt til Nore og Uvdal kommune, Formannskapskontoret, 3630 Rødberg.

Høringsinstanser som ikke har kommet med uttalelser innen fristens utløp betraktes som ikke å ha merknader til planforslaget.

Vedlagt følger liste over høringsinstanser som planforslaget er sendt til.

Rådmannen i Nore og Uvdal

Helge Blørgum

VEDLEGG:

Forslag til kommuneplan
for Nore og Uvdal
Arealdelplan for Øvre Uvdal

NORE OG UVDAL KOMMUNE

KOMMUNEPLAN FOR NORE OG UVDAL - HØRINGSINSTANSER

- Buskerud fylkeskommune, Plan-og næringskontoret, Hauges gt. 89, 3019 Drammen
- Fylkesmannen i Buskerud, Miljøvernavdelinga, Hauges gt. 89, 3019 Drammen
- Fylkeslandbruksstyret i Buskerud, Dronningt. 15, 3019 Drammen
- Vegsjefen i Buskerud, Postboks 2265 Strømsø, 3001 Drammen
- Fylkeskonservatoren i Buskerud, Konnerudgt. 7, 3045 Drammen
- Universitetet i Oslo, Oldsaksamlingen, Fredriksgt. 2, 0164 Oslo 1
- Hol kommune, 3576 Hol
- Tinn kommune, Postboks 27, 3661 Rjukan
- Norges vassdrags-og energiverk, Middelthunsgt.29, 0368 Oslo 3
- Asker og Bærum kraftselskap, Postboks 5, 1351 Rud
- Nore og Uvdal bonde-og småbrukarlag v/Halvor h. Svendsen, 3632 Uvdal
- Nore bondelag v/Gulbrand Hjalland, 3630 Rødberg
- Uvdal bondelag v/Magnus Deinboll, 3632 Uvdal
- Nore skogeierlag v/Olav Skarpås, 3630 Rødberg
- Uvdal skogeierlag v/Kåre Enerstvedt, 3632 Uvdal
- Nore og Uvdal reiselivslag v/Nils Helge Tufto, 3632 Uvdal
- Handelsstandforeningen i Nore og Uvdal v/Jan Olsen, 3630 Rødberg
- Nore Sparebank, 3630 Rødberg
- Sparebanken Buskerud-Uvdal Sparebank, 3632 Uvdal
- Nore og Uvdal landbruksnemd v/landbrukskontoret, 3630 Rødberg
- Nore og Uvdal viltneemd og innlansfiskeneemd v/sekretæren, 3630 Rødberg
- Øvre Numedal fjellstyre v/Halvor H. Svendsen, 3632 Uvdal
- Nore og Uvdal friluftsnemd v/kulturkontoret, 3630 Rødberg
- Nore og Uvdal kulturstyre v/kulturkontoret, 3630 Rødberg
- Nore og Uvdal skolestyre v/skolekontoret, 3630 Rødberg
- Nore og Uvdal helse-og sosialstyre v/sosialkontoret, 3630 Rødberg
- Teknisk styre i Nore og Uvdal v/teknisk etat, 3630 Rødberg
- politiske partia v/leder

KOMMUNEPLAN FOR NORE OG UVDAL

INNHold:	Side:
I LANGSIKTIG DEL	1
1. Innledning	1
2. Overordna mål	1
2.1. Befolkning	1
2.2. Bosetting	3
2.3. Naturressurser	3
2.5. Sysselsetting/næringsliv	5
3. Retningslinjer for sektorene	11
3.1. Kommunal økonomi	11
3.2. Sentraladm.	13
3.3. Helse-og sosial	17
3.4. Undervisning	21
3.5. Kultur	23
3.6. Teknisk	25
4. Arealdel med bestemmelser	28

Når det gjelder endringer i folketallet har den naturlige befolkningstilveksten vært negativ, dvs. at det dør flere enn det blir født (6 pr. år). Så endringene i folketallet bestemmes vesentlig av til- og fraflytting. Den største nettofraflyttingsgruppen er kvinner i alderen 20-29 år, mens den største nettotilflyttingsgruppen er menn/kvinner i aldersgruppen 40-49 år.

Ser vi på alderssammensetningen i kommunen i forhold til Buskerud fylke ligger kommunen på fylkesgjennomsnittet når det gjelder barn og ungdom. Kommunen har prosentvis langt færre i aldersgruppen 20-39 år, men det er betydelig større andel over 67 år enn fylkesgjennomsnittet.

Befolkningsutviklingen i Nore og Uvdal har vært ujevn, men over en 10-15 årsperiode likevel relativt stabil uten store kretsvis variasjoner. Alderssammensetningen går i retning av stadig flere eldre og for få personer i yrkesaktiv alder.

I tidligere forslag til kommuneplan ble det lagt opp til en befolkningsøkning på 0,8 % pr. år. Dette målet synes noe høyt pr. i dag. I forslag til fylkesplanen 1988-91 regner en med en nedgang i folketallet i kommunen, og enda skjevare aldersfordeling enn i dag.

Tallet på eldre vil øke fram mot århundreskiftet. Dette må det tas hensyn til i den videre planleggingen, ikke minst med tanke på å skape en positiv tilværelse for de eldre. Ut fra et befolkningssynspunkt er det nødvendig med flere personer i den yngre delen av de yrkesaktive bl.a. for å opprettholde fødselstallet og å skape aktivitet i kommunen. Dette vil få konsekvenser for behovet for arbeidsplasser, boligbygging og barnehageplasser.

Det synes riktig å legge opp til en befolkningøkning i perioden fram mot år 2000. En forutsening for vekst er at det blir skapt nye arbeidsplasser, og at en får en viss innflytting av yngre personer i reproduktiv alder. Det legges opp til en årlig befolkningøkning på 0.2%, dette vil føre til at befolkningen i Nore og Uvdal vil passere 3000 innen århundreskiftet.

Målsetting.

1. Det legges opp til en årlig befolkningsøkning på 0,2 %, dette svarer til at befolkningen i kommunen vil passere 3000 innen år 2000.
2. Det må arbeides med å få til en jevnere aldersfordeling i kommunen, og at fordelingen av befolkningen i de ulike delene av kommunen opprettholdes så langt som mulig.

2.2 Bosettingsmønster.

Nore og Uvdal kommune har i dag et relativt spredt bosettingsmønster i ulike grender og bygdelag med større boligfelt i Uvdal, Rødberg og Norefjord. Befolkningsutviklingen i de ulike kretsene de siste 10-15 åra viser ingen større endringer i fordelingen innen kommunen.

Kommunen bør i hovedsak opprettholde det nåværende bosettingsmønster. Dette innebærer at den spredte boligbyggingen fortsetter, og at arbeidet med ulike boligfelt rundt om i kommunen blir prioritert. En spredt bosetting med lokale konsentrasjoner vil være et godt grunnlag for å beholde livskraftige lokalmiljøer, og er en viktig forutsetning for arbeidet med kommunal service, næringsutvikling og miljøtiltak.

Selv om kommunen fortsatt legger opp til spredt bosetting, er det likevel nødvendig og ønskelig med en videreutvikling av de eksisterende tettsteder. Rødberg bør utvikles videre som en service - og handelsenter med funksjoner som har store deler eller hele kommunen som nedslagsfelt. Videre bør de andre tettstedene, Uvdal, Tunhovd og Norefjord utvikles videre med tanke på å tilfredstille det lokale markedet for handel og service.

Målsetting.

1. Kommunen legger i hovedsak opp til en spredt bosetting for å beholde livskraftige lokalmiljøer.
2. Boligområdene i Uvdal, Rødberg og Norefjord bygges videre ut.
3. Rødberg bør videreutvikles som handels- og servicesenter i kommunen med tanke på funksjoner som krever hele kommunen eller store deler av den som befolkningsunderlag. De andre tettstedene må kunne dekke lokal etterspørsel eller tjenester.
4. Det legges vekt på utvikling av personlig kontakt, fellesskap og tilhørighet innen og mellom ulike bomiljø.

2.3. Naturressursforvaltning.

Kommunen har et eget ansvar for naturressursforvaltningen i samarbeid med statlige myndigheter. Dette gjelder særlig innenfor områder som viltstell, fiske, friluftsliv, naturvern og miljøvern.

Forvaltning av naturressursene betyr både en aktiv og

fornuftig bruk av disse ressursene og å ivareta naturressursene slik de er.

Nore og Uvdal har lange tradisjoner når det gjelder bruk av naturressursene både til jakt og fiske og i næringssammenheng. Denne bruken må opprettholdes. Det er viktig å understreke at en aktiv og fornuftig bruk av naturressusene ikke nødvendigvis betyr forbruk.

En sterkere satsing på reiselivet vil medføre en økt bruk av naturessursene. Det er derfor viktig at en leder trafikk og utbygging til bestemte steder/områder for at denne aktiviteten ikke skal komme i konflikt med de mest sårbare naturområdene. Det må bemerkes at naturherlighetene kanskje er den beste markedsføringen av reiselivet i kommunen. Samtidig arbeides det for at bestemte områder f.eks. Dagalifjell avsettes til ferie, fritid og rekreasjon.

Viktige villreinområder ligger innenfor kommunen sine grenser, og er en viktig ressurs for kommunen og dens innbyggere. Det finnes også bestander av elg og småvilt. Det er konflikter mellom trekk- og beiteområder for villrein og reiselivsinteresser. Særlig viktige trekk- og beiteområder må derfor avklares.

Fisk utgjør en viktig ressurs for kommunen. På sikt må en være oppmerksom på forurensing av vann og vassdrag. Det er viktig å ivareta eksistensgrunnet og sikre artsrikdommen for fisk.

Alle mennesker må sikres gode muligheter til utøvelse av friluftsliv. Tilgjengeligheten til naturen må sikres for å kunne utøve friluftsliv.

Ytterligere utbygging og reguleringer av vassdrag synes ikke å være aktuelt i overskuelig framtid. Isteden bør en satse på en effektivisering av allerede eksisterende anlegg. I de vassdrag som ligger nær landbruk, bosetting og fritidsbebyggelse må en være på vakt mot mulig forurensing.

Som øko-kommune er Nore og Uvdal forpliktet til å legge særlig vekt på lokale menneskelige og naturgitte ressuser ut fra en økologisk tankegang.

Målsettinger.

1. Forholdene legges til rette for en aktiv og fornuftig bruk av naturessursene.
2. Befolkningen i kommunen sikres nåværende rettigheter til bruk av naturressursene i kommunen.
3. Ta nødvendig hensyn til naturvern, friluftsliv, vilt og fisk ved all planlegging, arealdisponering og saksbehandling.

4. Utbyggingen av reiselivsanlegg bør i størst mulig grad trekkes ned fra snauffjellet.

5. Det må arbeides for gjensidig forståelse mellomulike interesser for å oppnå samarbeid om bruken av naturressursene.

6. Det arbeides videre med planene om å avsette særskilte områder til bruk for ferie, fritid og rekreasjon.

7. Legge vekt på økologiske forhold ved all ressursbruk.

2.4 Sysselsetting/næringsliv.

Sysselsetting og næringsliv er blant de viktigste faktorene i en framtidig utvikling i kommunen. For at befolkningsmålsettingen skal nåes, er det avgjørende å ha tilstrekkelig med arbeidsplasser i kommunen og dermed et aktivt næringsliv.

2.4.1 Sysselsetting.

I 1980, det siste året vi har sikre sysselsettings-tall for, var det 1407 sysselsatte i kommunen. Av disse arbeidet 300 (23,5 %) i primærnæringene, 483 (34,3 %) i sekundærnæringene og 571 (40,6 %) i de tjenesteytende næringer. Sett i forholdet til fylket var andelen i primærnæringen svært høy (23,5 % mot 6,6 %), andelen i sekundærnæringene lå omtrent på fylkesgjennomsnittet (34,3 %) mot 36,1 %, mens andelen i de tjenesteytende næringer var lav (40,6 % mot 56,5 %).

Siden 1980 har sysselsettingen økt med 40-50, og denne er vesentlig kommet i de tjenesteytende næringer, men fremdeles er det få sysselsatte i de tjenesteytende næringer i forhold til fylket og landsgjennomsnittet.

Ser vi på arbeidstidens lengde og forholdet mellom kjønnene, er primærnæringene og sekundærnæringene preget av heltidsansatte menn, mens det i de tjenesteytende næringer er mange deltidsansatte kvinner. I 1980 var andelen heltidsansatte menn hele 82,7, mens andelen heltidsansatte kvinner var 34,3 %. Det har siden 1980 neppe skjedd drastiske endringer i dette bildet.

Yrkesaktiviteten har vært jevnt stigende siden krigen, og var i 1980 62 % for personer over 16 år. Yrkesaktiviteten for kvinner var 49,58 % og menn 73,8 %. Denne forskjellen har trolig minket noe de siste 7 åra.

Arbeidsledigheten i kommunen har vært jevnt lav de seinere åra og variert mellom 0,5 og 2 % av arbeids-

styrken.

De registreringer for pendling som ble gjort i 1980 viste at det var ca. 150 pendlere som pendlet ut av kommunen, mens innpendlingen var 15. Dette vil si at det i kommunen var ca. 1270 deltids- og heltidsarbeidsplasser i kommunen. Tallet på pendlere har trolig holdt seg ganske stabilt siden 1980, mens antallet arbeidsplasser har økt med 40-50, dvs. 6-6 pr. år.

Under forutsetning av flere yrkesaktive kvinner og litt færre yrkesaktive menn, redusert utpendling (3 pr. år) og reduksjon i av sysselsettingen i landbruket vil det være behov 9-10 nye arbeidsplasser i kommunen pr. år. Dette er nye arbeidsplasser som i dag ikke finnes i kommunen. I tillegg kommer arbeidsplasser som i dag eksisterer, men som må erstattes av andre.

Dagens situasjon på arbeidsmarkedet i kommunen tilsier at det er et særlig stort behov for arbeidsplasser for kvinner. Med tanke på den økende utdanninggraden også blant kvinner, må det settes i verk tiltak som kan skaffe disse arbeid. Samtidig vil det være viktig å opprettholde og videreutvikle eksisterende arbeidsplasser.

Ut fra en vurdering av sysselsettingsbehovet vil det være av avgjørende betydning for kommunen at det skapes følgende typer arbeidsplasser:

- differensiert tilbud av arbeidsplasser for kvinner
- arbeidsplasser som krever ulik type utdanning
- arbeidsplasser for den yngre delen av befolkningen
- arbeidsplasser for funksjonshemmede
- legge til rette for både heltids- og deltidsarbeidsplasser

2.4.2. Næringsliv

Næringslivet i kommunen er idag preget av forholdsvis stor andel sysselsatte i landbruk, bygg-og anlegg og vann/kraftforsyning. Videre er andelen sysselsatte i de tjenesteytende næringer vesentlig lavere enn for fylket totalt.

Næringslivet i kommunen har den senere tid vært preget av en viss stagnasjon med få nye etableringer. Det må finne sted en holdningsendring i synet på mulighetene i næringslivet. Vi må få tilbake troen på at det også nytter å få til utvikling i Nore og Uvdal med de store naturgitte og menneskelige ressurser som

finnes. Det må legges større vekt på ideskaping og initiativ for å få gjennomført ulike tiltak. Grunnleggende for en slik holdning er: "vi vil og vi kan". Informasjon om ideer og muligheter innenfor næringslivet må spres til kommunens egne innbyggere og andre utenfor kommunen.

For å styrke næringslivet i kommunen må det til et bedre samarbeid mellom de enkelte private foretak, og mellom private og offentlig interesser. Sammen har vi felles interesse av en økende aktivitet og virksomhet i Nore og Uvdal. Motarbeiding og misunnelse må høre fortida til. Det bør derfor opprettes næringsforeninger der nærings- og samarbeidssaker bli drøftet.

Tiltaksarbeidet i kommunen må være et samarbeid mellom det private næringsliv og det offentlige for å komme fram til tiltak som gagne hele kommunen. Det bør legges opp til en sterkere satsing på lokale ressurser for å fremme tiltak som kan bidra til flere arbeidsplasser i kommunen. Det bør derfor snarest utarbeides en felles tiltaksplan der ideer, målsettinger og konkrete tiltak blir behandlet med tanke på å få fortgang i næringsutviklingen i kommunen.

Et annet hinder for utviklingen av næringslivet i kommunen er manglende kompetanse og profesjonalisering. Vi må gjøre kommunen mer attraktiv med tanke på å bosette seg her. Her kan nevnes botilbud, barnehage, skoletilbud, fritidstilbud, kort sagt markedsføre kommunen som et godt sted å være.

Med utgangspunkt i ressurser, muligheter og behovet for arbeidsplasser synes det være to satsingsområder som skiller seg ut: reiseliv og privat service.

En satsing på reiselivet er ønskelig ut fra følgende grunner:

- enestående natur
- økende behov for ferie, fritid og rekreasjon
- mangel på en natur, vann og luft
- muligheter for næringsutvikling i kommunen
- arbeidsplassbehov/sysselsetting
- økt velferd/service i kommunen
- økte inntekter og vekst i kommunen

En avklaring av omfang, størrelse og hva slags reiseliv en ønsker er helt nødvendig for videre framdrift. Dette skal gi grunnlag for hvilke tiltak som må settes i verk for å få utvikling av denne næringen. En reiselivsplan for kommunen er derfor absolutt nødvendig.

Ved en framtidig utvikling av reiselivet må det tas hensyn til:

- å skape et helhetlig reiselivsprodukt
- legge vekt på særegenheter ved kultur og natur
- opplevelser og aktiviteter baseres i størst mulig grad på kommunens egne ressurser og muligheter
- opplevelses-og aktivitetstilbud både sommer og vinter
- få til et variert overnattingstilbud
- nødvendig infrastruktur bygges ut
- sambruk av service og aktiviteter mellom reiselivet og kommunens egne innbyggere

Tyngre reiselivsanlegg bør lokaliseres til Øvre Uvdal. Når det gjelder hyttebygging bør denne finne sted i alle deler av kommunen etter de prinsipper som er lagt til grunn i plan for utmarksområder. I samsvar med annen reiselivsutbygging i Øvre Uvdal bør tilveksten av frittliggende hytter svare til nåværende andel i dette området.

Når det gjelder tallet på nye hytter er det nødvendig å skille mellom vanlig frittliggende hytter og mer konsentrert hyttebygging/leiligheter. På grunnlag av erfaringstall og tidligere planer kan det tillates bygd 500 frittliggende hytter i perioden fram til år 2000. Når det gjelder tyngre reiselivsanlegg bør dette vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Ved en framtidig utvikling av reiselivsnæringen vil det være muligheter for å utnytte lokale ressurser i sterkere grad. Det tenkes her f.eks. på lokalt utviklede hytter hvor en kan hente byggematerialene lokalt, og at en benytter lokale håndverkere.

På bakgrunn av politiske signaler som har kommet i den senere tid er det i åra framover liten grunn til å regne med særlig sysselsettingsvekst i den offentlige sektor. Etter folketallet å dømme er både handels-og det private servicetilbudet i kommunen for lite variert. Dette gjenspeiles da også i den handelslekkasje og den kjøp av tjenester som finner sted utenfor kommunen.

En utbygging handels-og servicenæringen bygger på at følgende forutseninger oppfylles:

- samarbeidet i handelsnæringen må bedres
- det må være øk.grunnlag for etablering
- servicen må bedres

Slik det er i dag kan det nok hevdes at servicenivået generelt er noe dårlig ved de ulike servicebedrifter i kommunen. Dette er uheldig med tanke på at folk skal vende tilbake til kommunen og det framtidige kundegrunnlag.

Ved framtidig utvikling av reiselivet i kommunen vil kundegrunnlaget for ulike former for handel og service bli bedre. Det vil være avgjørende å få tak i disse gruppene for å få disse til å bruke servicebedriftene i kommunen. På denne måten vil vi få en vekselvirkning mellom reiselivsutviklingen og utvidelse av servicetilbudet.

Konkrete tiltak som kan bidra til en styrking av privat handels-og servicvirksomhet kan være:

- aktiv formidling av offentlige støtteordninger
- utvikling av kompetansesenter i kommunen
- opplæring i kundebehandling
- gunstige kommunale lån ved nyetableringer

Framtida i norsk landbruk bestemmes i stor grad av den statlige politikken på dette området. En sterkere satsing på skogbruk og utmarksnæringa vil kunne bli et verdifullt tillegg til næringsgrunnlaget i landbruket. Likevel er det grunn til å regne med en viss nedgang i sysselsettingen totalt sett i kommunen. Forholdene må derfor legges til rette for yrkeskombinasjoner landbruk/andre næringer f.eks. ved utvikling av reiselivet.

Situasjonen i sekundærnæringen er preget av en relativt jamn utvikling. En framtidig utbygging av reiselivet vil kunne holde aktiviteten oppe innenfor bygge-og anleggsbransjen. For vann og kraftforsyning er faren tilstede for en ytterligere sentralisering av virksomheten, det må arbeides med at dette ikke skjer.

Kommunen har ikke særlig stor tiltrekningskraft for industriell virksomhet, selv om kommunen kan skilte med DU-lån og tilskott. Videre disponerer kommunen over ganske store mengder overskytende konsesjonskraft som kan være aktuell i næringssammenheng. Selv om det er ønskelig med nyetableringer innen industri, ligger nok det største potensiale i en videreutvikling av eksisterende industri. Kompetanseheving og faglig utvikling kan gi grunnlag for en utvikling her.

Målsetting:

1. Det må minst skapes 9-10 nye arbeidsplasser i kommunen pr.år fram mot år 2000.
2. Det må skapes og utvikles arbeidsplasser som er varierte med hensyn til kjønn, kompetanse, arbeidstid og alder.
3. Det arbeides aktivt med å skape positive holdninger til egne muligheter og framtid, og å

stimulere til fantasi/nytenking.

4. Samarbeidet innen næringslivet er helt nødvendig og må styrkes.

5. Tiltaksarbeidet på alle plan styrkes og det utarbeides egen tiltaksplan i kommunen.

6. Kompetanseheving og profesjonalisering innen næringslivet prioriteres.

7. Reiselivsnæringa vil være et prioritert satsingsområde i tida framover.

8. Sentrale spørsmål ved reiselivsutviklingen må avklares, og det bør utarbeides egen reiselivsplan for kommunen.

9. Ved utbygging av reiselivet legges det særlig vekt på å skape et variert overnattingstilbud og et opplevelses-og aktivitetstilbud som er basert påkommunens særegne natur og kultur.

10. Tyngre reiselivsanlegg bør lokaliseres til Øvre Uvdal. Frittliggende hytter og utleiehytter bygges ut i alle deler av kommunen.

11. Det arbeides for økt bruk av lokale ressuser som bygningsmateriale, håndverkere og lokal byggeskikk ved en framtidig utvikling av reiselivet.

12. Det tillates bygd 500 frittliggende hytter i perioden fram mot år 2000. Når det gjelder tyngre reiselivsanlegg vurderes dette i hvert enkelt tilfelle.

13. Handels-og servicetilbudet i kommunen må bedres.

14. Servicenivået på alle plan må bedres.

15. Billig strøm er et virkemiddel som må brukes til å utvikle industri og annen næringsvirksomhet.

3. Retningslinjer for de enkelte kommunale sektorer.

På bakgrunn av kommuneplanens langsiktige målsettinger skal det utarbeides mer konkrete retningslinjer for de ulike kommunale sektorer/etater. Disse skal danne grunnlaget for det videre planarbeidet i de ulike etater/utvalg.

3.1. Kommunal økonomi.

Den kommunale økonomien er bestemmende for hva slags servicenivå kommunens forvaltning kan tilby.

De disponible kommunale midler er avhengig av kommunens:

Inntekter

- skatteinntekter
- rammetilskudd
- konsesjonsavgifter
- kommunale avgifter

Utgifter

- renter og avdrag på tidligere investeringer
- lønn
- andre faste driftsutgifter(på kort sikt)

Det er forskjellen mellom inntekter og "faste utgifter" som bestemmer hvilket omfang det kommunale servicetilbud kan ha.

Den kommunaløkonomiske handlefriheten har til nå vært bra p.g.a. høye skatteinntekter bl.a. fra kraftverkene og årlige konsesjons-avgifter. Denne situasjonen har endret seg noe ved bl.a. lavere aktivitet i kommunen, tilføring av nye statlige og fylkeskommunale opppgaver uten full økonomisk kompensasjon og store investeringer i kommunen finansiert ved låneopptak som har ført til store utgifter til renter og avdrag som følge.

Framtidas inntekter bestemmes bl.a. sentrale retningslinjer for kommunal virksomhet, overføringer fra staten og fylke og den generelle aktiviteten i kommunen.

Skatteinntekter fra kraftverkene har svært stor betydning for skatteinntektene i kommunen., de utgjør vel 40% av de totale skatteinntekter. En omtaksering av kraftverkene vil i løpet av 1988 kunne øke disse inntektene ytterligere. Samtidig er vi avhengig av utviklingen i kommunen forøvrig som tross alt står fornærmere 60% av skatteinntektene i kommunen.

Når det gjelder rammetilskott fra staten kan en ikke

regne med vesentlige økninger, det er vel heller på tale å redusere dette p.g.a. de fordelene kraftkommunene har pr. i dag.

Det skal i 1994 forhandles om nye konsesjonsavgifter for Nore-verkene, dette kan gi store merinntekter for kommunen. På den annen side kan det i de nærmeste åra komme forslag om begrensninger i bruken av næringsfond som konsesjonsavgiftene avsettes til, slik at disse midlene utelukkende kan brukes til tiltak i næringssammenheng.

Kommunale avgifter har i dag relativt liten betydning for de totale kommunale inntekter. Skal kommunen også i framtida subsidiere kommunale avgifter eller skal disse betales til selvkost? Er det ønskelig at kommunen i større grad kan kreve betaling direkte for kommunal tjenester? Kommunale tjenester bør være selvfinansierende for å sikre mest mulig rettferdig fordeling av kommunens ressurser til alle kommunenes innbyggere.

Når det gjelder utgiftssida vil ifølge langtidsbudsjettet, posten avdrag og renter på lån øke fra ca. 2,9 mill. kr. i 1987 til ca. 8,0 mill. kr. i 1992. Ytterligere låneopptak til investeringer vil øke denne posten.

En kan ikke forvente så stor vekst i den kommunale sysselsettingen som en har hatt i 80-åra.

En oversikt fra regnskapet i 1987 viser denne oversikten:

	1987	1986	1986-87	1985-86
A. DRIFT				
1. Skatteinntekt	40.437	39.393	2,7	16,98
2. Rammetilskudd	5.182	4.130	25,5	
3. Øvrige drifts- inntekter ekskl. renter	19.808	18.826	5,2	4,33
4. Driftsinnt. ekskl. renter	65.427	62.349	4,9	20,03
5a. Driftsutgift. ekskl. renter	61.670	52.153	18,2	14,90
5b. Tilskudd folketrygd	829			
6. Brutto drifts- resultat	2.928	10.196	-71,3	55,97
7. Netto rente- inntekter innt. 2273 utg. 2230	43	868	-95,0	-2,58
8. Avdrag på lån	1.156	1.735	-33,3	85,56
9. Netto drifts- resultat	1.815	9.329	-71,3	43,30

Det som bestemmer den økonomiske handlefriheten i åra framover er:

- evt. økning av inntektene
- investeringsnivået og nye låneopptak
- reduksjon av driftsutgifter
- nivået på kommunale ytelser

Retningslinjer for kommunal økonomi.

1. Hovedmålsettingen må være å yte best mulig service til lavest mulig pris.
2. Det arbeides for å sikre kommunen sin rettmessige andel av konsesjonsavgifter og skatter fra kraftverkene.
3. Kommunale tjenester bør i prinsippet være selvfinansierende.
4. Mulighetene til å holde et ønsket nivå på den kommunale service må ikke svekkes.
5. Økt aktivitet innen næringslivet i kommunen må prioriteres for å kunne gi kommunen bedre økonomisk grunnlag for sin egen aktivitet.

3.2 Sentraladministrasjon

Sentraladministrasjonen har idag ansvaret for følgende funksjoner:

- ordfører
- saksbehandling for formannskap, kommunestyre, adm.utvalg og miljøutvalg
- koordinering av politisk arbeid mot stat og fylke
- budsjett, regnskap, finansiering, EDB
- revisjon
- personalsaker
- kommuneplan/næringsutvikling

Både politikere og publikum må gjøres bedre kjent med den kommunale virksomhet, herunder arbeidsområder og arbeidsmende for de ulike etater. Opplæring av politiske tillitsvalgte må være en sentral oppgave.

Informasjonsarbeidet om kommunal virksomhet må bedres. Kommunens innbyggere har krav på hva som foregår innen den kommunale forvaltning og om politiske vedtak som blir fattet.

Det er idag ca 180 ansatte i Nore og Uvdal kommune fordelt på ulike etater og institusjoner. Politikerne har et klart ansvar som arbeidsgiver for den personalpolitikk som skal føres. Samtidig er det

viktig at denne personalpolitikken blir forvaltet riktig, også dette arbeidet må tillegges større vekt. En svært viktig oppgave vil være å skaffe kvalifisert personale på alle områder.

Organisasjonutviklingen i kommunen må vurderes nøye til en hver tid. Dette arbeidet må følges opp bl.a. for å ha en hesiktsmessig og effektiv administrasjon og de ulike utvalg fungere på en hensiktsmessig måte. Bl. a. bør det vurderes om formannskapsmedlemmer også bør sitte i hovedutvalgene. Videre bør en se på miljøsaker i vid forstand og hvorledes dette skal organiseres.

Sentraladministrasjonen har ansvaret for å lede og planlegge den totale kommunale virksomhet. Administrasjonen må ha tilstrekkelig personale til å ivareta denne funksjonen.

Forholdet til stat og fylkeskommune er sentrale saksfelt i den kommunale hverdag. Kommunens oppgave må være å argumentere for sine behov slik at målsettingene i kommuneplanen kan gjennomføres også på de områder der kommunen ikke har ansvar for gjennomføring. Sentrale områder vil være statlige rammetilskott, energisaker, kommunikasjon, videregående skoler og ulike oppgaver innenfor helse- og sosialvesenet.

Kommunikasjonstilbudet i kommunen er viktig både for utviklingen av befolkningen og næringslivet, og for å bedre tilgjengeligheten til og fra kommunen.

Dagali Flyplass vil etter hvert få en mer sentral stilling for kommunikasjonen i kommunen, særlig for reiselivsnæringen og deler av befolkningen. Tilknytting til kortbanenettet og utviklingen av chartertrafikken vil få positive virkninger for kommunen i framtida.

Etter vedtaket om nedlegging av Numedalsbanen må det arbeides aktivt for at standaren på rv 8 bedres, særlig strekningen Veggli- Strømmen, og å få lagt rv 8 utenom Rødberg sentrum. Kommunen ser også prosjektet Hokksund-Svene som interessant for tilgjengeligheten til kommunen. Videre må en legge stor vekt på trafikksikringstiltak i kommunen i åra framover.

Kommuneplan er et viktig redskap for den politiske planlegging og styring av utviklingen i kommunen. Denne planen skal bidra til at politikere skal kunne se helhetlig på den framtidige utviklingen, og hvilke prioriteringer som skal foretas. Politikerne skal derved gi innbyggerne og publikum forøvrig signaler om ønsket utvikling. For det framtidige arbeidet med kommuneplanen må det skje årlige rulleringer av planen for eventuelt å tilpasse endrede forutsetninger. Ved utgangen av hver valgperiode skal

det foretaes en hovedrevisjon av kommuneplanen. Det er videre helt nødvendig med en nær sammenkobling mellom kommuneplanen og de økonomiske realiteter d.v.s. budsjett og langtidsbudsjett for den kommunale virksomhet.

For å nå målsettingene om at det må skapes 9-10 nye arbeidsplasser pr. år i kommunen, d.v.s. at evt. bortfall av eksisterende arbeidsplasser kommer i tillegg, er det nødvendig med en satsing på eksisterende virksomheter og en vektlegging på lokale menneskelige og naturgitte ressurser. Videre må nye arbeidsplasser særlig komme innen de tjenesteytende næringer som reiseliv, handel og privat og offentlig tjenesteyting.

Det er ønskelig å skape et variert tilbud av arbeidsplasser både for menn og kvinner i de ulike delene av kommunen. Det må bl.a. legges vekt på å skaffe flere kvinner arbeid uten at det må gå utover lønnsnivå og type arbeid. For å få ungdom og personer med ulik type utdanning til å bli boende i kommunen må det skapes arbeidsplasser for den yngre generasjon, og arbeidsplasser som setter krav til innhold og kompetanse. Ut fra behov må en også etterstrebe å få en rimelig fordeling mellom heltids- og deltidsarbeidsplasser.

Det er nødvendig å se arbeidet med næringslivsutviklingen i et langsiktig perspektiv for å få til en variert næringsstruktur som gir grunnlag for fortsatt vekst og gode levevilkår. For å få til en slik utvikling er det helt nødvendig med et nærmere samarbeid mellom kommunen og det private næringsliv for sammen å kunne forme ut en livskraftig næringsutvikling i Nore og Uvdal. En opprettelse av en næringsforening i kommunen som kan forme sitt syn på næringsutviklingen vil kunne fremme en slik sak.

Kommunens oppgave må være å legge forholdene til rette for en utvikling av dagens og det fremtidige næringsliv i kommunen, bl.a. gjennom et aktivt og godt utbygd tiltaksapparat for å stimulere til økt innsats og aktivitet i de ulike næringer. Kommunen må likevel ikke engasjere seg økonomisk i konkret næringsvirksomhet. Det vil være nødvendig å lage en tiltaksretta handlingsplan for å få til økt aktivitet og flere arbeidsplasser i kommunen.

Landbruket representerer idag en vesentlig del av alle sysselsatte i kommunen. For å begrense en tilbakegang og å opprettholde et livskraftig landbruk vil det foruten en sterkere satsing på skogbruket og utmarksnæringen vil det være behov for en sterkere vektlegging på kombinasjonen landbruk og annen næring. En forventet utvikling av reiselivet vil kunne kombineres med landbruket for å få full sysselsetting gjennom hele året.

Det er ønskelig å opprettholde og videreutvikle sekundærnæringene i kommunen ved bl.a. en styrkning av eksisterende arbeidsplasser og nyetablering bygd på lokale ressurser. En ytterligere vekst ved f.eks. etableringer av bedrifter utenfra må heller ikke utelukkes.

Vekstmulighetene i næringslivet synes best når det gjelder reiselivet og andre tjenesteytende næringer. Reiselivet i Nore og Uvdal har et stort utviklingspotensiale, men en slik utbygging vil måtte ta tid. En fornuftig og helhetlig reiselivsplanlegging for kommunen vil måtte ta hensyn til

- lokalisering
- produktutvikling vinter og sommer
- markedsføring/salg
- offentlig tilrettelegging f.eks. VAR, løyper, merking etc.
- helhetlig aktivitets og opplevelsestilbud
- tilgang på kvalifisert arbeidskraft
- innkvarteringsmuligheter
- turistservice
- grunneierspørsmål

Ved en helhetlig og planmessig utbygging av reiselivet i kommunen vil dette etterhvert kunne tilføre kommunen sårt trengte arbeidsplasser. Viktig for reiselivsutviklingen er at denne tar utgangspunkt i lokalressurser og bygger videre på dette. En nærmere vurdering av omfang og hvilken form for reiseliv vi ønsker oss er nødvendig.

Andre næringer det synes utviklingsmuligheter for er handel og privat service som trenger et større kundegrunnlag for å drive virksomhet. Sammen med nåværende og framtidig utvikling innen reiselivet og et noe svakt utbygd serviceapparat i kommunen, vil det være grunnlag for en utvikling innen handels-og servicenæringen. En utbygging av kompetanseretta tjenesteyting vil kunne bidra til ekstra arbeidsplasser som det er behov for i kommunen.

Retningslinjer for sentraladministrasjon

1. Sentraladministrasjonen må ha kapasitet til å lede og planlegge den lokale kommunale aktivitet, og å påvirke og gjennomføre statlige og fylkeskommunale oppgaver innenfor kommunikasjon, energi, helse-og sosial, rammetilskott etc.
2. Opplæringen av de kommunale politikere på alle plan må styrkes.
3. Det legges økt vekt på å skaffe kommunen kvalifisert arbeidskraft.

4. Informasjonarbeidet om den kommunale virksomhet for å bedre kontakten med publikum og markedsføring av kommunen utad må styrkes.
5. Personalpolitikken og personalforvaltningen i kommunen vies spesiell oppmerksomhet.
6. Kommunens organisasjon vurderes kontinuerlig.
7. Etter vedtaket om nedleggelse av Numedalsbanen må det arbeides aktivt for å bedre vegstandarden gjennom dalen, samtidig må trafikksikringstiltak prioriteres.
8. Kommuneplanen må rulleres hvert år og koordineres med kommunens langtidsbudsjett.
9. Tiltakslysten må stimuleres for å få fram ideer, initiativ og optimisme i næringsutviklingen.
10. For å få til fornyet aktivitet i kommunen og å skape et variert arbeidsplassstilbud bør det utarbeides en handlingsretta tiltaksplan.
11. Det opprettes en næringsforening i kommunen.
12. Primær- og sekundærnæringene må styrkes og videreutvikles.
13. Arbeidet med reiselivet gis prioritet med tanke på framtidig næringsutvikling. Det utarbeides en reiselivsplan for kommunen basert på kommunenes særegenhet.
14. Informasjon om kommunen og dens muligheter tillegges større vekt.

3.3 Helse- og sosialsektoren

Innen helse- og sosialsektoren vel det fortsatt være behov for en videre utbygging både innenfor og utenfor ulike institusjoner. Likevel er det grunn til å understreke at utbyggingen av helse- og sosialtjenesten utenfor institusjonen i framtida må være et reelt alternativ til institusjonene, og at dette kan skje i hjemmet der til det er ønskelig. Sentrale målsettinger vil derfor være:

- Fortsatt utbygging av helse- og sosialtjenesten utenfor institusjonen slik at denne er i stand til å imøtekomme det til enhver tid foreliggende hjelpe- og behandlingsbehov på en forsvarlig måte.
- Økt vekt på forebyggende og helsefremmende

helse- og sosialpolitikk bl.a. ved å arbeide for at sosialpolitisk tenkning får plass i all samfunnsplanlegging.

- I den dagsaktuelle situasjon legges spesielt vekt på utbygging av tjenester for eldre, uføre og andre utsatte og vanskeligstilte grupper.

I Nore og Uvdal er det opprettet et felles helse- og sosialstyre der alle de forskjellige sidene ved helse- og sosialsektoren er samlet.

Det nye helse-og sosialstyre har fått et ansvarsområde som angår hele befolkningen, og dette gjør det nødvendig med en annen arbeidsform enn behandling av enkeltsaker, en arbeidsform der det trekkes opp rammer og planer for en samordnet helse- og sosialpolitikk.

Det er sammenheng mellom saker som tradisjonelt hører inn under sosialsektoren, og saker som hører inn under helsesektoren. En sak som opprinnelig oppstår som et sosialt problem vil ikke sjelden, dersom det ikke lar seg løse av hjelpeapparatet i sosialsektoren, kunne utvikle seg til et helseproblem som må løses av helsesektoren - og da sannsynligvis på en langt mer kostbar måte. Dette viser et klart behov for samordning.

Kommunestyret har vedtatt at det ikke skal lyses ut stilling som helse-og sosialsjef. En må derfor finne fram til andre former for organisering av helse-og sosialsektoren. Denne avklaringen må finne sted snarest.

Av de tiltak som må gjennomføres for å få til en bedre samordning av helse-og sosialsektoren er at det må framskaffes en samlet prioriteringsliste for personell, oppgaver og budsjett.

Framskrivning av folketallet viser at tallet på personer over 67 år vil holde seg relativt konstant fram til år 2000, dette gjelder også for den eldste gruppa, de over 80 år.

Det vil i framtida være en nær sammenheng mellom institusjonshelsetjeneste, d.v.s. det alders- og sjukeheimen kan og bør gi, og det tilbudet som blir gitt av hjemmesykepleien.

En bruker som på grunn av skade, sykdom eller andre fysiske eller psykiske problem ikke makter å stelle seg selv, har krav på nødvendig pleie.

Det er sykepleietjenestens ansvar at en slik pleie blir gitt, enten ved hjelp av familie eller andre i brukernes nærhet - ved direkte innsats fra hjemmesykepleien, eller i de tilfelle det ikke lar seg løse på annen måte, ved pleie i institusjon (sykehjem).

Formålet ved pleien skal primært være at brukeren selv kan bli i stand til å ta vare på seg selv igjen - og i de tilfelle der dette ikke er mulig - sørge for at det blir gitt stell og pleie som er forsvarlig ut fra pleiefaglig vurdering.

Hjemmesykepleie skal være et alternativ til institusjon der forholdene ligger til rette for det. Derved kan innleggelse i institusjon forebygges eller forkortes. Hjemmesykepleie må sammen med institusjonsopphold og poliklinisk behandling sees på som et hele der de enkelte funksjoner utfyller hverandre.

Alders- og sjukeheim kan således brukes til "tyngre" klientell f.eks. de over 80, rehabilitering, avlastning og dagplasser.

Det vil i framtida fortsatt være nødvendig å legge vekt på det del forebyggende helsearbeidet som ivaretaes bl.a. helsesøster og jordmor.

Innen sosial omsorg må formålet primært være å sette brukeren i stand til å klare seg selv og sin livssituasjon, - og i de tilfelle dette ikke lar seg gjøre, - sørge for at brukeren så langt mulig kan få en livssituasjon som er forsvarlig ut fra sosiale vurderinger. Videre har en bruker som på grunn av fysiske, psykiske eller sosiale problemer ikke makter å klare seg selv og sin livssituasjon (utover det som gjelder ren behandling og pleie) har krav på hjelp fra det sosiale hjelpeapparatet.

Det sosiale omsorgsapparat har ansvar både for forebyggende arbeid og behandling gjennom råd og vegledning. Behovet har vært økende, og det er grunn til å tro at denne trenden vil fortsette. I det videre arbeid vil det legges særlig vekt på barne- og ungdomsvernet bl.a. gjennom samarbeid med skolene. Arbeidet for de funksjonshemmede må føres videre, og bo- og servicetilbudet utbygges slik at eldre og uføre i størst mulig utstrekning kan greie seg selv.

Når det gjelder helsetjenesten må det overordna mål være at den enkelte bruker som har skade, sykdom, andre kroppslidelser eller psykiske lidelser har krav på å bli grundig undersøkt og får behandling dersom det er mulig.

I det videre arbeid med helse-og sosialtjenesten legges det i hovedsak opp til en drift etter nåværende retningslinjer når det gjelder stillingshjemmel og tilskott. Det utarbeides eller rulleres handlingsplan for følgende områder:

- barnevern
- eldre og funksjonshemma
- edruskap

- bemanning/rekruttering
- sykepleien utenfor institusjon
- helsetjenesten

Retningslinjer for helse- og sosialsektoren

1. Alle som har behov for hjelp og behandling bør få tilbud om dette.
2. Innen helse- og sosialsektoren legges det vekt på en utbygging av tjenester utenfor institusjon samt økt vekt på det forebyggende arbeid.
3. Den primære helse- og sosialtjenesten skal arbeide med behandling og forebyggende tiltak.
4. Den primære helse- og sosialtjenesten bør være lokalisert så nært klientenes hjemmemiljø som mulig.
4. Samordning av arbeidet innen helse- og sosialsektoren må prioriteres høyt.
5. Helse- og sosialstyret må snarest utarbeide forslag til organisering av helse- og sosialsektoren.
6. Helse- og sosialsektoren må utarbeide en samlet prioriteringsliste for personell, oppgaver og budsjett.
7. Det legges opp til en bedre samordning av vakttjenesten i kommunen i den grad det er faglig forsvarlig.
8. Hjemmesykepleien, institusjonssamhold og poliklinisk behandling må sees i sammenheng der de enkelte funksjoner utfyller hverandre.
9. Forholdene legges til rette for at flest mulig av de eldre og funksjonshemmede som trenger det, får mulighet til å bo hjemme.
10. Botilbudet til de vanskeligstilte grupper må forbedres bl.a. ved bruk av bofelleskap
11. Arbeidsopplærings- og arbeidsplassstilbudet for yrkesvalghemma må bedres.
12. Det legges økt vekt på å rekruttere kvalifisert personell til helse- og sosialtjenesten bl.a gjennom opplæringsplan, oppfølging, botilbud og barnehagetilbud.

3.4 Undervisning.

Denne sektoren dreier seg om grunnskolen, barnehager og til en viss grad den videregående skolen.

Grunnskoletilbudet i kommunen foregår på 4 steder, og har kapasitet til å ta imot framtidige elever som etter befolkningsprognosen ikke vil øke. Det må være et mål å opprettholde de skolene en i dag har.

Det må fortsatt arbeides med å komme fram til et mest mulig likeverdig utdanningstilbud i kommunen. Og en stor utfordring for skolen er å skape en kvalitativt bedre skole for å gi elevene et best mulig startgrunnlag i livet.

For å styrke det indre liv i skolen er det nødvendig med en standardøkning av skolemateriell, læremidler og inventar. Det må brukes flere ressurser på samarbeid, planlegging, vegledning og utvikling for å stimulere til økt aktivitet innen hver enkelt skole.

For å gjøre skolene mer funksjonelle er det behov for fornying og ombygging for å tilfredstille ulike krav til undervisning og læring.

Det må også legges vekt på å skaffe kvalifiserte lærere til grunnskolen, og at disse får tilbud om etterutdanning og videreutvikling.

Utearealene rustes opp som et ledd i å bedre mulighetene for utendørs aktivitet, og som et tilbud til barn og ungdom i fritida.

Skolen har et særlig ansvar for forholdet til nærmiljø, lokalsamfunn og næringsliv. Det legges vekt på likestillings-, verne- og miljøspørsmål. Innen barne- og ungdomsarbeidet må det samarbeides med andre kommunale etater og organisasjoner.

Barnehage tilbudet i Nore og Uvdal er noe mangelfullt i forhold til det behov som er avdekket for barnehageplasser. Det er særlig behov for heldagsbarnehager med utvidet åpningstid.

Ut fra barnas behov for lek og kontakt, og for å sikre barnas utviklings- og aktivitetsmuligheter i samarbeid mellom hjem og barnehage, vil det være ønskelig å kunne tilby alle barn plass i barnehage.

Barnehageutbygging vil være et viktig virkemiddel for å skaffe kvalifisert arbeidskraft til kommunen, og som en del av likestillings- og familiepolitikken i kommunen.

Det er derfor nødvendig at barnehagesektoren blir

tilført flere midler for å løse de oppgavene den står over for, og at disse midlene blir forvaltet på en best mulig måte. En må ved framtidig utbygging tilstrebe en best mulig geografisk fordeling, og at tilbudene etter ulike typer barnehageplasser bestemmes ut fra den lokale etterspørselen. Likevel bør målet være å få en heltidsdekning på 70% for barn i alderen 3 - 6 år, og en dekning på 50% for barn i alderen 0 - 3 år.

Den videregående skolen er et fylkeskommunalt anliggende, men gjennom et samarbeid med fylket bør det stimuleres til økt innsats for aldersgruppen 16 - 19 år. Bl. a. bør det satses på et linjetilbud som også er tilpasset behovet i lokalsamfunnet.

Retningslinjer for undervisning.

1. Den overordna målsettingen må være å gi alle elever et likeverdig og godt opplæringstilbud uavhengig av bosted og personlig bakgrunn.
2. I planperioden er målsettingen å opprettholde de skolene vi har i dag, styrke og bygge ut det indre liv i alle skoler. Målet er å gi våre elever det best mulige startgrunnlag.
3. Det må være et mål å skape en kvalitativt bedre skole for elever og lærere.
4. Utbyggingen av grunnskolen må skje gjennom en standardisering, fornying og ombygging av eksisterende skoler.
5. Det må legges vekt på å skaffe kvalifisert personale til skoler og administrasjon.
6. Det må legges vekt på samordningstiltak overfor andre sektorer bl. a innen barne- og ungdomsarbeid, idrettsanlegg og trafikksikkerhet.
7. Barnehageutbyggibgen må prioriteres høyere i den videre planlegging for å dekke det behov det er i kommunen for slike plasser.
8. Kommunens målsetting for barnehagedekning er en dekningsgrad av heltidsbarnehageplasser på 70% av alle barn i alderen 3-6 år, og 50% dekning av antall barn i alderen 0-3 år.
9. I samsvar med lokale forhold brukes følgende tilbud
  - heldagsbarnehage(over 6 timer daglig)
  - halvdagsbarnehage(mellom 4 og 6 timer daglig)

- korttidsbarnehage(under 4 timer daglig)
- familiebarnehage

Det tilstrebes en best mulig geografisk fordeling.

10. Gjennom samarbeid med fylkeskommunen bør kommunen arbeide for å styrke innsatsen i den videregående skole.

3.5 Kultur

Kultur ble et kommunalt ansvarsområde i 1976, som følge av kulturmeldingene fra tidlig på 70-tallet.

Kulturpolitikk er samfunnsomforming, et middel til å bedre det sosiale miljø og å skape et kvalitativt bedre samfunn for hver enkelt. Utgangspunktet er ivaretagelse og verdsetting av vår kulturarv samt å stimulere og sette i verk nye tiltak. Rammen for dette er hele samfunnet vårt, det samfunn vi skal leve i de kommende år.

Det er en viktig oppgave å verne om velferdssamfunnet slik at det blir et godt samfunn der trivselen råder. Ut fra dette er det viktig å se kultur som en integrert del av den almenne samfunnspolitikk og ikke se det som et isolert område. Alle former for kulturaktivitet og kulturopplevelse må sees som likeverdige.

Kulturadministrasjonen har et vidt arbeidsområde som er lite regulert i form av lover. Følgende regelverk gjelder:

- lov om folkebibliotek
- lov om kulturminner
- lov film/video

Nore og Uvdal kommune har lange og rike tradisjoner innenfor kultur, nevnes kan:

- stor verneverdig bygningsmasse, hvorav en hus fra middelalderen bl.a. 2 bevarte stavkirker
- rik folkemusikktradisjon
- rik bygdekunsttradisjon
- språk/dialekt
- mangfoldig foreningsliv

Kultursektoren har ifølge det utvidede kulturbegrep ansvaret for:

- bibliotek
- kulturvern

- idrett
- musikk, -opplæring, -arrangementer
- friluftsliv
- voksenopplæring
- kino
- teater
- dans
- samfunnshus
- idrettsbygg
- fritidsklubber
- bildende kunst, utstillinger
- kunsthåndverk
- litteratur
- bygdebok

Begrepet kultur griper på ulike plan inn i samfunnet vårt. Målet må være å skape trivsel for dem som bor her - gi kommunens innbyggere et meningsfullt liv. Dette kan oppnås ved:

- gjennom samarbeid med lag, foreninger og organisasjoner
- råd fra kulturadministrasjonen
- økonomisk hjelp
- tilrettelegging av fysiske forhold

Til dette trengs det en god kulturadm. og et godt samarbeid med det frivillige kulturliv for å kunne samordne og sette i verk nye tiltak innen kulturlivet til beste for kommunens innbyggere.

Reiselivet har blitt et kommunalt satsingsområde. Kulturlivet vil innta en nøkkelposisjon i dette arbeidet. Det er tilsrekkelig å tenke på hvilke attraksjoner det ligger i:

- en velholdt bevaringsverdig bygningsmasse
- et rikt kulturtilbud som friluftsliv, teater, musikk, idrett, kunsthåndverk, håndverkstradisjoner etc.

Retningslinjer for kultur.

1. Alle mennesker skal finne tilbud som gir en aktiv fritid med mulighet for utfoldelse og opplevelse for den enkelte.

2. Kulturlivet i kommunen skal også i framtida bygge på den aktivitet som skapes gjennom frivillige lags- og foreningsarbeid. Kommunen bør yte hjelp og støtte etter nærmere retningslinjer.

3. Utvikle lokale kulturtilbud for å få trivlige bomiljø rundt om i kommunen. Kulturtilbudene skal være en viktig faktor for å hindre fraflytting og øke innflytting til kommunen.

4. Kulturtilbudet brukes som et aktivitets- og opplevelsestilbud i forbindelse med reiselivet.

5. Innenfor kulturvern legge vekt på:

- utarbeide kulturvernplan
- bygge ut bygdetunet, sikre Kildalsamlingen og tilrettelegge for regionalt stavkirke-museum
- arbeide for antikvarisk bygningshåndverkslinje ved Numedal vg.sk.
- sikre og utarbeide verneplan for kulturlandskapet

6. Innen idrett/friluftsliv arbeide for:

- større satsing på idretten, utvidelse av idrettslederstilling og opprettelse av kommunal idrettsskole
- tilrettelegge for et rikt friluftsliv og å utarbeide løype-og turkart for kommunen

7. Innen utøvende kultur arbeide for:

- utvikle teatervirksomheten, opprett teaterverksted, kunne ta imot Riksteatret
- stimulere dans-og folkemusikktradisjoner
- videreutvikle det lokale musikk-liv
- støtte til kunstformidling og utstillingsvirksomhet
- stimulere kunsthåndverks-og husflidsaktiviteter

8. Innen bygg/anlegg prioriteres:

- utbygging av bibliotekene, nytt hovedbibliotek på Rødberg
- utbygging av kino på Rødberg
- oppruste samfunnshusene til tjenelig standard også for funksjonshemma
- videreutbygge idrettsbygg-og anlegg

9. Opprette fast kommunal ungdomsklubb.

10. Slutføre bygdebokarbeidet, og utgi en bygdebok som kan virke som en interessedokument og stimulans for det lokalhistoriske arbeidet.

3.6 Teknisk/utbygging

I plansammenheng er kommunen ganske godt dekt når det gjelder avsatte og innkjøpte arealer for framtidig utbygging av tettstedsområdene. Når det gjelder klargjøring av utbyggingsområdene må disse klargjøres etter behov. På Rødberg vil det være ønskelig å utvikle et bedre sentrumsmiljø. I den sammenheng er det naturlig å peke på de dårlige forholdene for forgjengere som idag eksisterer, samt bedre muligheter for parkeringsplass.

Kommunen har idag ledige industriarealer på

indutriumrådet Stormoen i Uvdal, dette burde dekke kommunens behov i overskuelig framtid. På den annen side hadde det vært ønskelig med et mindre industriområde i nedre delen av kommunen.

Planens målsettinger om boligbygging tilsier at det bygges 23 - 24 boliger i planperioden, av disse bør ca 60 % bygges spredt, mens ca 40 % bør bygges i felt. Tilrettelegging og planlegging av nye boligområder må ta hensyn til det bosettingsmønster som det er lagt opp til i planen. Det bør videre vurderes om noe av den spredte boligbygging bør foregå i mindre felt.

Tradisjonelt har det blitt bygd eneboliger i kommunen, men det bør i planperioden vurderes om det er behov for å opprette boligbyggelag eller andre boligformer i kommunen.

Ved tilrettelegging av boligarealer skal det også tas hensyn til aktiviteter for barn, gatelys og gangveier/turstier.

Nore og Uvdal har lange tradisjoner når det gjelder byggeskikk, dette har det ikke i alle tilfeller blitt tatt hensyn til ved bygging av boliger og enkelte service-/næringsbygg.

Både i den tradisjonelle boligbyggingen og bygging av ulike service-/næringsbygg bør bygningsmyndighetene legge større vekt på god byggeskikk. Dette arbeidet bør kommunen informere om.

Situasjonen innen vann og avløp er tilfredstillende i store deler av kommunen der det er behov for slike anlegg så som Norefjord, Hvammen, Rødberg og deler av Uvdal. Her vil en videre utbygging ut fra behov kunne løses på en relativt rimelig måte. I forbindelse med en framtidig utbygging av reiselivsnæringen vil det etter hvert være behov for ytterligere utbygging av vann og avløp i Øvre Uvdal. Bl.a. bør framtidige drikkevannskilder sikres.

Større konsentrasjon av hytter særlig i Øvre Uvdal, må knyttes til kommunalt vann- og kloakknett for å unngå uheldige miljømessige konsekvenser. Videre må boligbebyggelse og fritidsbebyggelse som ikke kan knyttes til vann- og kloakknett, sikres tilfredstillende tekniske løsninger for å bedre den sanitært tekniske standarden.

Det bør forsøkes med nye former for avfallsbehandling som reduserer mengden avfall og forurensningsfaren. Inntil dette er gjort er overvåking av forurensningsfaren fra søppelplassen nødvendig, og det må legges opp til en mer forsvarlig håndtering av problemavfall.

For opprustning og vedlikehold av kommunale veger legges til grunn det samme prinsipp som en har idag, der en i løpet av en viss periode konsentrerer seg om visse vegstrekninger ut fra en budsjettmessig ramme. Stadig økende trafikk langs rv. 8 aktualiserer behovet for gang-/sykkelveier, og andre trafikksikringstiltak i kommunen, framtidig reiselivsutbygging vil aktualisere dette behovet.

Retningslinjer for teknisk sektor.

1. Avsatte arealer til bostedsutvikling avklares m.h.t. framtidig bruk. Sentrumsmiljøet på Rødberg forbedres med tanke på bedre forhold for fotgjengere og parkering av biler.
2. Det legges opp til en boligbygging på ca 23 - 24 enheter pr. år, i planperioden. Av disse bør ca 60 % bygges spredt og ca 40 % i felt. Det bør vurderes om noe av den spredte boligbyggingen bør foregå i felt, og om det er ønskelig at det opprettes boligbyggelag eller andre former for tettere boligbygging i kommunen.
3. Ved tilrettelegging av boligarealer skal det taes hensyn til aktiviteter for barn, gatelys og gangveier/turstier.
4. Hensynet til god lokal byggeskikk prioriteres høyere både når det gjelder boliger og ulike service/næringsbygg.
5. Videre utbygging av vann og avløp vil i første rekke måtte skje i Øvre Uvdal avhengig av utbyggingstakten innenfor reiselivsnæringen. Framtidige drikkevannskilder må sikres.
6. Bolig- og fritidsbebyggelse som ikke kan knyttes til vann- og kloaknett må sikres tilfredstillende tekniske løsninger.
7. Nye former for avfallsbehandling forsøkes gjennomført, og problemavfall må sikres forsvarlig handtering.
8. Trafikksikringstiltak langs veiene må gis høy prioritet.
9. Teknisk etat må få økte ressurser for å kunne utføre oppgavene på en forsvarlig måte.

4. FORSLAG TIL AREALDEL MED BESTEMMELSER

Kommuneplan for Nore og Uvdal skal være et dokument til å samordne og avklare de ulike interesser og styre utviklingen i de kommende 12 år. Arealdelen skal bestå av følgende kart:

1 stk. kommunekart 1:100.000 - viser omr. inndel.
1 stk. kommunedelkart 1: 50.000 - viser omr. inndel.
6 stk. tettstedskart 1: 5.000 - viser byggeomr.

Kommuneplanen bygger på tidligere og nyere registreringer og vurderer natur, friluft, landbruk, kultur og utbygging. Kommunekart, kommunedelkart og tettstedskart med tilhørende bestemmelser vil være det praktiske og juridiske dokument som skal fastlegge de prinsipielle mål, samordne/avklare de ulike interesser og styre utviklingen fram mot år 2000.

Områdeinndeling.

Kommunekartet og kommunedelkartet er foreslått delt inn i 4 områdetyper med bestemmelser. I de fleste områder vil landbruk, natur og friluftsliv ha en naturlig utnyttelse som i dag, men med en bedre samordning. Landbruksnæringen vil være en vesentlig interesse i de fleste områder. Natur og friluft er sterke og store interesser som er mangfoldige og godt utviklet. De ulike interessene er i hovedsak sammenfallende, og kan utvikles i fellesskap. I enkelte områder må en av interessene prioriteres på bekostning av andre for å nå valgte mål og kvaliteter.

Områdebestemmelser.

Områdeinndeling med bestemmelser er hjemmlet i plan- og bygningslovens § 20-4. Øvrig tekst er veiledende. Bestemmelsene erstatter tidligere bestemmelser knyttet til midlertidige overgangsbestemmelser.

OMRADEINNDELING MED BESTEMMELSER

Område 1.

Områder som er båndlagt eller skal båndlegges til drikkevann, natur, friluft eller kulturvern.

Særlige bestemmelser:

- det kan ikke settes i verk bygge- eller anleggsvirksomhet eller bygging av nye fritidshus
- motorisert ferdsel begrenses til bare å gjelde oppkjøring av merkede løyper om vinteren, til nødvendig transport og i forbindelse med utøving av landbruksmessig

- næringsvirksomhet
- landbruksnæringen må kunne utvikle seg naturlig i tråd med nåværende bruk

For områder som er foreslått båndlagt er virkningen begrenset til 4 år fra planen er vedtatt av kommunestyret for bl.a. en avklaring av berørte interesser.

Område 2.

Landbruks-, natur- og friluftsområde hvor det ikke er tillatt med ny fritidsbebyggelse eller vesentlig utvidelse av eksisterende.

Særlige bestemmelser:

- spredt boligbygging tillates som i dag

Fortetning av eksisterende hytteområder kan godkjennes etter søknad til Bygningrådet avhengig av beliggenhet og forholdet til andre interesser.

Utleiehytter betraktes i denne sammenheng som fritidsbebyggelse. Unntak kan gjøres for utleiehytter hvor jordlovens § 55 gjøres gjeldende.

Område 3.

Landbruks-, natur- og friluftsområde hvor bebyggelse til ferie/fritid kan tillates etter godkjent reguleringsplan/bebyggelsesplan. Det skilles mellom:

- a) spredt bebyggelse av hytter/fritidshus
- b) tyngre reiselivsanlegg dvs. hotell, pensjonat, leiligheter, tett hyttebebyggelse, serviceannlegg og alpinanlegg.

Særlige bestemmelser:

For a:- det kreves godkjent reguleringsplan/bebyggelsesplan før utbygging finner sted

- hytter må ikke plasseres på høydedrag eller særlig framtrødende steder i terrenget

For b:- for alle tiltak under b kreves det godkjent reguleringsplan og bebyggelsesplan før utbygging finner sted

- det kan stilles krav til utbyggingsrekkefølgen

Når det gjelder hyttekvoter for de ulike hytteområder blir det vist til eget oppsett over fordeling.

Omfanget av tyngre reiselivsanlegg vurderes i hvert enkelt tilfelle, uavhengig av hyttekvoter ellers.

Det bør ikke bygges frittliggende hytter nærmere enn 100m fra setervoll.

Område 4.

Områder med egne tettstedsplaner/utbyggingsplaner. Det kreves godkjent reguleringsplan og begyggelsesplan før tiltak kan settes i verk.

Særlige bestemmelser:

- det settes krav til avklaring av ulike interesser

Alle reguleringsplaner som er stadfestet eller er under offisiell behandling etter offentlig utleggelse skal innpasses og blir ikke berørt av rettsvirkningen ved stadfesting av denne kommuneplanen.

Bygningsrådet kan når det foreligger særlige grunner, gi dispensasjon fra reglene i kommuneplanen.

Det er ikke tillatt med bygg/anleggstiltak nærmere enn 100m fra vann/vassdrag når det gjelder hytter, eller nærmere enn 50m når det gjelder bolig erverv.

Unntak fra denne bestemmelsen kan gjøres når bebyggelsen er knyttet til offentlig vann og kloakk.

Hyttebygging.

Det legges opp til at det bygges 500 frittliggende hytter i kommunen i perioden fram mot år 2000. Av disse bør 200 bygges i Øvre Uvdal. Fordeling av kvoter på de ulike områder foreslås slik:

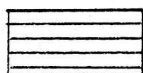
Område:	Fordeling 1989/2000
VIII D-Sedalen	15
IX B-Brostrudlia	50
X D-Jønndalen	35
X E-Tøddøl	15
IX A Hagaset/Talåsen/Sjugurshøgdi/ Skulkehovda/Slåtteli	60
Diverse	25
Sum Øvre Uvdal	200

KOMMUNEPLAN NØRE OG UVDAL

AREALDELPLAN ØVRE UVDAL

TEGNFORKLARING

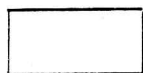
Område 1.

Områder som er båndlagt eller skal båndlegges til drikkevann, natur, friluft eller kulturvern.

1. Drikkevann
2. Vilttrekk
3. Kombinert vilt, natur og friluftsliv

Område 2.

Landbruks-, natur- og friluftsområde hvor det ikke er tillatt med ny fritidsbebyggelse eller vesentlig utvidelse av eksisterende.

Område 3.

Landbruks-, natur- og friluftsområde hvor bebyggelse til ferie/fritid kan tillates etter godkjent reguleringsplan/bebyggelsesplan.

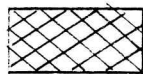

3a. Spredt bebyggelse av hytter/fritidshus

3b. Tyngre reiselivsbygg som hotell, pensjonat leiligheter, tett hyttebebyggelse, serviceanlegg og alpinanlegg.

Område 4.

Områder med egne tetstedsplaner/utbyggingsplaner. Det kreves godkjent reguleringsplan og bebyggelsesplan før tiltak kan settes i verk.

UNIVERSITETET I OSLO

2

OLDSAKSAMLINGEN
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1
TELEFON (02) 41 63 00

UNIVERSITY MUSEUM OF
NATIONAL ANTIQUITIES
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1

KOPI

Nore og Uvdal kommune,
3630 RØDBERG.

OSLO, 19. desember 1988.

SAKSBEHANDLER:

DERES REF.:

VÅR REF.: (BES OPPGITT VED SVAR) 2596/88 PON/gi

FORSLAG TIL KOMMUNEPLAN FOR NORE OG UVDAL - LANGSIKTIGE MÅL
OG RETNINGSLINJER OG AREALDELPLAN FOR ØVRE UVDAL.

Vi viser til Deres forsendelse av 27. september 1988.

Det er tidligere registrert fornminner på det økonomiske kartverket for Nore og Uvdal kommune. Alle tidligere registreringer i kommunen er avmerket på det økonomiske kartverket. Nevnte registreringer er noe mangelfulle, idet fornminner i form av kullgroper, dyregraver, jernvinneplasser og slagghauger, steinalderboplasser, tufter og spor etter gammel gårdsdrift ikke alltid er kommet med.

Blant de mest kjente fornminnene i Norge og Uvdal kan en nevne grafeltet på Frygne, Normannsslepa og kulturminnene rundt det gamle vegfarete.

En må regne med at det finnes mange uregistrerte fornminner i utmark i Norge og Uvdal kommune. Vi har dessverre for dårlig grunnlag til å uttale oss om hvor det er flest fornminner.

Vi står gjerne til tjeneste med hjelp til å utarbeide et kart/en oversikt over faste fornminner/oldfunn i Nore og Uvdal kommune. Dessverre har de fast ansatte ikke tid eller kapasitet til å gjøre dette, men vi kan, hvis Nore og Uvdal kommune ønsker det, engasjere en student på timebetaling til å utføre arbeidet. Utgiftene må bæres av Nore og Uvdal kommune.

Med hilsen

Per Oscar Nybruget
forsker

Universitetet i Oslo
Oldsaksamlingen
Frederiksgt. 2
0164 OSLO 1

OLDSAKSAMLINGEN	
J.nr. 000171	13 JAN 89
SAKSB. P0N	ARK.Nr.

Rødberg 12.1.89.
Deres ref.: 19.des. -88
Vår ref.: Ark.256 HTR/kw

Ang. kommuneplanarbeid - forninner.

Henviser til brev fra dere, datert 19.12.88.

Takk for brev og tilbud om hjelp. Vi er positive til tiltaket, men ønsker opplysninger om følgende, før endelig avtale:

- 1) Hva tid har dere disponibelt personell?
- 2) Hva er studentenes timesatser?
- 3) Studentens boligbehov.
- 4) Antatt varighet av et slikt engasjement.

Vennlig hilsen

fr Hilde Tingdal Røbech
Kultursekretær
(sign.)

K. Waldeland
Kari Waldeland
kontorassistent

NORE OG UVDAL KOMMUNE

OLDSAKSSAMLINGEN

Jnr. 001502 15.11.89

SAKSB. PON JAK. Nr.

Rødberg, 12. mai 1989

Buskerud Fylkeslandbruksstyre
Fylkesmannen i Buskerud
v/Miljøvernadv.
Universitetet i Oslo
v/Oldsakssamlingen
Buskerud fylkeskommune
v/Plan- og næringskontoret
Otto Engen
Ole Erik Aasen
Simen Smetbak

Innkalling til møte/befaring 6. juni 1989.

I samband med kommunedelplan for Øvre Uvdal vedtok kommunestyret i Nore og Uvdal å legge ut områdene Hagasetåsen, Sjugurshovda/Skulkehovda/Slåtteli ut til spredt hyttebygging (se vedlegg).

Miljøvernadv. hos Fylkesmannen i Buskerud fremmet innsigelse til området Sjugurshovda/Skulkehovda/Slåtteli og til deler av Hagasetåsen. Fylkeslandbruksstyret i Buskerud fremmet innsigelse til området Sjugurshovda/Skulkehovda/Slåtteli.

Under meklingsmøte hos Fylkesmannen i Buskerud 2/2-89 gjentok partene sine prinsipale standpunkter, men en ble under dette møtet enige om å tå disse områdene som det var fremmet innsigelse til ut av planen for videre behandling.

Nore og Uvdal kommune ble bedt om å innkalle til møte/befaring for å drøfte saken videre, og evt. å komme fram til en endelig avklaring for disse områder.

På denne bakgrunn kalles det inn til møte/befaring

tirsdag 6. juni kl. 9.00

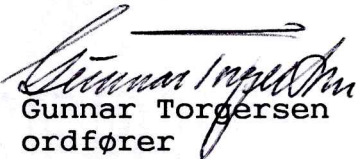
med frammøte på Torsetlia Fjellstue.

Det vil bli foretatt befaring i de aktuelle områdene med påfølgende møte på Torsetlia.

Det forventes at møtet/befaringen vil ta det meste av dagen.

Forfall bes meldt til undertegnede snarest.

Vel møtt.

Gunnar Torgersen
ordfører

Helge Bjørgum
rådmann

Til adressaten.

Rødberg, 22/5-89

5

Vedr. møte/befaring i Nore og Uvdal 6. juni d.å.

Vedlagt følger vedlegg til møte/befaring 6. juni, som dessverre ble uteglemt.

Sigurd Fjøse

